

II Sam. 7

⁹Further, say thus to My servant David: Thus said the LORD of Hosts: I took you from the pasture, from following the flock, to be ruler of My people Israel, ¹⁰and I have been with you wherever you went, and have cut down all your enemies before you. Moreover, I will give you great renown like that of the greatest men on earth. ¹¹I will establish a home for My people Israel and will plant them firm, so that they shall dwell secure and shall tremble no more. Evil men shall not oppress them any more as in the past, ¹²ever since I appointed chieftains over My people Israel. I will give you safety from all your enemies.

"The LORD declares to you that He, the LORD, will establish a house for you. ¹³When your days are done and you lie with your fathers, I will raise up your offspring after you, one of your own issue, and I will establish his kingship. ¹⁴He shall build a house for My name, and I will establish his royal throne forever. ¹⁵I will be a father to him, and he shall be a son to Me. When he does wrong, I will chastise him with the rod of men and the affliction of mortals; ¹⁶but I will never withdraw My favor from him as I withdrew it from Saul, whom I removed to make room for you. ¹⁷Your house and your kingship shall ever be secure before you; ¹⁸your throne shall be established forever."

¹⁷Now my father David had intended to build a House for the name of the LORD, the God of Israel. ¹⁸But the LORD said to my father David, 'As regards your intention to build a House for My name, you did right to have that intention. ¹⁹However, you shall not build the House yourself; instead, your son, the issue of your loins, shall build the House for My name.'

²⁰And the LORD has fulfilled the promise that He made: I have succeeded my father David and have ascended the throne of Israel, as the LORD promised. I have built the House for the name of the LORD, the God of Israel; ²¹and I have set a place there for the Ark, containing the covenant which the LORD made with our fathers when He brought them out from the land of Egypt."

²²Then Solomon stood before the altar of the LORD in the presence of the whole community of Israel; he spread the palms of his hands toward heaven ²³and said, "O LORD God of Israel, in the heavens above and on the earth below there is no god like You, who keep Your gracious covenant with Your servants when they walk before You in wholehearted devotion; ²⁴You who have kept the promises You made to Your servant, my father David, fulfilling with deeds the promise You made—as is now the case. ²⁵And now, O LORD God of Israel, keep the further promise that You made to Your servant, my father David: 'Your line on the throne of Israel shall never end, if only your descendants will look to their way and walk before Me as you have walked before Me.' ²⁶Now, therefore, O God of Israel, let the promise that You made to Your servant my father David be fulfilled.

I Kings. 8

ויהי כליה ההוא
דבר יהוה אל-נען לאמר: לך ואמרת אל-עבדי אל-דוד
כה אמר יהוה האלה תבנה-לי בית לשבתני: כי לא ישבתני
בבית למים העלתי את-בני ישראל ממצרם ועד היום הזה
ואהיה מתהלך באהל ובמשכן: בכל אשר-התהלכתי בכל-
בני ישראל הדבר דברתי את-אחור שבטני ישראל אשר
צויתי לדעות את-עמי את-ישראל לאמר לפה לא-בנותם
לי בית ארזים: ועתה כה-תאמרי לעבדי לדוד כה אמר יהוה
צבאות אני לקחתיו מן-הנהו מאחר הצאן להיות נגיד על-
עמי על-ישראל: ואהיה עמך בכל אשר הלכת ואכרתה
את-כל-אויבך מפניך ועשתי לך שם גדול כשם הגדלים
אשר בארץ: ושמותי מקום לעמי לישראל ותעתי וישכן
תחתיו ולא ירגו עוד ולא יסיפו בני-עולה לעולתו כאשר
בראשונה: ולמך-היום אשר צויתי שפטים על-עמי ישראל
והנחתי לך מכל-אויבך והגיד לך יהוה כירבית ועשה לך
יהוה: כי ימלאו ימך ושכבת את-אבתיך והקימתי את-
ירעך אחריך אשר יצא ממעיך והכניתי את-ממלכתו: הוא
יבנה-בית לשמו וכננתי את-כסא ממלכתו עד-עולם: אני
אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן אשר בהעוול והכחתי

יאה תה ע

או אמר שלמה יהוה אמר י
לשכן בערפלי כנה במתי בית ובל לך מכן לשבתך עולמים:
ויסב המלך את-פניו ויברך את כל-קהל ישראל וכל-קהל י
ישראל עמד: ואמר ברוך יהוה אלהי ישראל אשר דבר
בפיו את דוד אבי ובידו מלא לאמר: מן-היום אשר הוצאתי
את-עמי את-ישראל ממצרים לא-בחרתי בעיר מכל שבטי
ישראל לבנות בית להיות שמי שם ואבחר בדוד להיות על-
עמי ישראל: ויהי עם-לבב דוד אבי לבנות בית לשם יהוה
אלהי ישראל: ואמר יהוה אל-דוד אבי יען אשר היה עם-
לבבך לבנות בית לשמי הטיבת כי היה עם-לבבך: רק אתה
לא תבנה הבית כי אס-בנך היצא מחלציו הוא-יבנה הבית
לשמי: ויקם יהוה את-דברו אשר דבר ואקם תחת דוד אבי
ואשבועל-כסא ישראל כאשר דבר יהוה ואבנה הבית לשם
יהוה אלהי ישראל: ואשם שם מקום לארון אשר-שם
ברית יהוה אשר כרת עם-אבותינו בהוציא אתם מארץ
מצרים:

נכח פה פק ר

I Chron. 22

⁷David said to Solomon, "My son, I wanted to build a House for the name of the LORD my God. ⁸But the word of the LORD came to me, saying, 'You have shed much blood and fought great battles; you shall not build a House for My name for you have shed much blood on the earth in My sight. ⁹But you will have a son who will be a man at rest, for I will give him rest from all his enemies on all sides; Solomon will be his name and I shall confer peace and quiet on Israel in his time. ¹⁰He will build a House for My name; he shall be a son to Me and I to him a father, and I will establish his throne of kingship over Israel forever.' ¹¹Now, my son, may the LORD be with you, and may you succeed in building the House of the LORD your God as He promised you would. ¹²Only let God give you sense and understanding and put you in charge of Israel and the observance of the Teaching of the LORD your God. ¹³Then you shall succeed, if you observantly carry out the laws and the rules that the LORD charged Moses to lay upon Israel. Be strong and of good courage; do not be afraid or dismayed. ¹⁴See, I by denying myself, I have laid aside for the House of the LORD one hundred thousand talents of gold and one million talents of silver, and so much copper and iron it cannot be weighed; I have also laid aside wood and stone, and you shall add to them. ¹⁵An abundance of workmen is at your disposal—hewers, workers in stone and wood, and every kind of craftsman in every kind of material—gold, silver, copper, and iron without limit. Go and do it, and may the LORD be with you."

¹⁷David charged all the officers of Israel to support his son Solomon, ¹⁸"See, the LORD your God is with you, and He will give you rest on every side, for He delivered the inhabitants of the land into my hand so that the land lies conquered before the LORD and before His people. ¹⁹Now, set your minds and hearts on worshipping the LORD your God, and go build the Sanctuary of the LORD your God so that you may bring the Ark of the Covenant of the LORD and the holy vessels of God to the house that is built for the name of the LORD."

I Chron. 28

28 David assembled all the officers of Israel—the tribal officers, the divisional officers who served the king, the captains of thousands and the captains of hundreds, and the stewards of all the property and cattle of the king and his sons, with the eunuchs and the warriors, all the men of substance—to Jerusalem. ²King David rose to his feet and said, "Hear me, my brothers, my people! I wanted to build a resting-place for the Ark of the Covenant of the LORD, for the footstool of our God, and I laid aside material for building. ³But God said to me, 'You will not build a house for My name, for you are a man of battles and have shed blood.' ⁴The LORD God of Israel chose me of all my father's house to be king over Israel forever. For He chose Judah to be ruler, and of the family of Judah, my father's house; and of all my father's sons, He preferred to make me king over all Israel; and of all my sons—for many are the sons the LORD gave me—He chose my son Solomon to sit on the throne of the kingdom of the LORD over Israel. ⁵He said to me, 'I will be your son Solomon who will build My House and My courts, for I have chosen him to be a son to Me, and I will be a father to him. ⁶I will establish his

kingdom forever, if he keeps firmly to the observance of My commandments and rules as he does now.' ⁷And now, in the sight of all Israel, the congregation of the LORD, and in the hearing of our God, [I say:] Observe and apply yourselves to all the commandments of the LORD your God in order that you may possess this good land and bequeath it to your children after you forever.

⁸"And you, my son Solomon, know the God of your father, and serve Him with single mind and fervent heart, for the LORD searches all minds and discerns the design of every thought; if you seek Him He will be available to you, but if you forsake Him He will abandon you forever. ⁹See then, the LORD chose you to build a house as the sanctuary; be strong and do it."

ויאמר דוד שלמה
כ"ה גער ודך והפית לבנות ליהוה להגדיל למעלה לשם
ולתפארת לכל הארצות אכינה נא לו ויכן דוד לרב לפני
מותו ויקרא לשלמה בנו ויצוהו לבנות בית ליהוה אלהי
ישראל:
ויאמר דוד לשלמה בנו אני יהיה עס'
לכ"ה לבנות בית לשם יהוה אלהי: ויהי עלי דבר-יהוה
לאמר דם לרב שפכת ומלחמות גדלות עשית לא-תבנה
בית לשמי כי דמים רבים שפכת ארצה לפני: הנה-כן
טלך לך הוא יהיה איש מנוחה ודעותיו לו מכל-אויביו
מסביב כי שלמה יהיה שמו ושלוש ושקט אתה על-ישראל
ביומי: הוא-יבנה בית לשמי והוא יהיה-לי לכן ואני-
לו לאב והכינוני כפא מלכותו על-ישראל עד-עולם:
עתה בני יהי יהוה עמך והצלחת ובנית בית יהוה אלהיך
כאשר דבר עליך: אך יתן לך יהוה שכל ובניה ויצוץ על-
ישראל ולשגור את-תורת יהוה אלהיך: אז תצליח אם-
תשמור לעשות את-החקים ואת-המשפטים אשר צוה
יהוה את-משה על-ישראל חזק ואמץ את-הירא ואלי-תחת:
והנה בעניי הכינותי לבית-יהוה זהב כפרים מאה-אלף
וכסף אלף אלפים כפרים ולנחשת ולברזל אין משקל כי
לרב היה ועצים ואבנים הכינותי ועליהם תוסף: ועמך
לרב עשי מלאכה חבשים וחרשי אבן ועץ וכל-תכם בכל-
מלאכה: לזהב לכסף ולנחשת ולברזל אין מספר קום ועשה
ויהי יהוה עמך: ויצו דוד לכל-שרי ישראל לעזר לשלמה
בנו: הלא יהוה אלהיכם עמכם והניח לכם מסביב כי נתן
ביד את ישרי הארץ ונכבשה הארץ לפני יהוה ולפני עמו:
עתה תנו לבבכם ונפשכם לדרוש ליהוה אלהיכם וקומו
ובנו את-מקדש יהוה האלהים לדבא את-ארון ברית-יהוה
וכלי קדש האלהים לבית הנבנה לשם-יהוה:

כג * ודוד וזן ושבע ימים וימלך את-שלמה בנו על-
ישראל:

כ"ה א' כ"ב

ויקהל דוד את-כל-שרי ישראל
שרי השבטים ושרי המחלקות המשרתים את-המלך ושרי
האלפים ושרי המאות ושרי כל-דכוש ומקנה ולמלך ולבניו
עם-הספרים והנבחרים וכל-גבור חיל אל-ישראל: וקם
דוד המלך על-רגליו ויאמר שמעוני אחי ועמי אני עס'
לכ"ה לבנות בית מנוחה לארון ברית-יהוה ולהדס רגלי
אלהינו והכינוני לבנות: והאלהים אמר לי לא-תבנה
בית לשמי כי איש מלחמות אתה ודמים שפכת: ויבחר
יהוה אלהי ישראל בי מכל בית-אבי להיות למלך על-
ישראל לעולם כי כיהודה בחר לנגיד ובבית יהודה בית
אבי ובבני אבי כי רצה להמליך על-בלי-ישראל: ומכל-
בני כי רבים פנים נתן לי יהוה ויבחר בשלמה בני לשבת
על-כפא מלכות יהוה על-ישראל: ויאמר לי שלמה בנך
הוא-יבנה ביתי ויחצרוני כי-בתרתי בו לי לכן ואני אהיה-
לו לאב: והכינוני את-מלכותו עד-לעולם אס-יחזק לעשות
מצותי ומשפטי כיום הזה: זעתה לעיני כל-ישראל קהל-
יהוה ובאני אלהינו שמרו ודרשו כל-מצות יהוה אלהיכם
למען תירשו את-הארץ הטובה והגדלתם לבניכם את-ריכם
עד-עולם: ואתה שלמה-בני דע את-אלהי אביך ועבדו
בלב שלם ובנפש חפצה כי כל-לכבות דורש יהוה וכל-
יער מחשבות מבין אס-תדרשנו ימצא לך ואס-תעזבו
וינחך לעד: ראה עתה כי-יהוה בחר בך לבנות-בית
למקדש חזק ועשה:

Now therefore thus shalt thou say to my servant David, Thus says the Lord of hosts, I took thee from the pasture, from following the sheep, that thou shouldst be ruler over my people Yisra'el: and I have been with thee wherever thou hast walked, and have cut off all thy enemies from before thee, and have made thee a name like the name of the great men who are on the earth. And I will ordain a place for my people Yisra'el, and I will plant them, and they shall dwell in their place, and shall be moved no more; nor shall the children of wickedness waste them any more, as at the beginning, and ever since the time when I commanded judges to be over my people Yisra'el. And I will subdue all thy enemies. Moreover I declare to thee that the Lord will build thee a house. And it shall come to pass, when thy days are fulfilled when thou must go to be with thy fathers, that I will raise up thy seed after thee, who shall be of thy sons; and I will establish his kingdom. He shall build me a house, and I will establish his throne for ever. I will be his father, and he will be my son: and I will not take my steadfast love away from him, as I took it from the one who was before thee: but I will settle him in my house and in my kingdom forever: and his throne shall be established for evermore. According to all these words, and according to all this vision, did Natan speak to David.

17

7

8

9

10

11

12

13

14

15

וְעַתָּה כֹּה־תֹאמַר לְעַבְדִּי דָוִיד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱנִי
לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנֶּגֶד מִן־אַחֲרֵי הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד עַל עַמִּי
יִשְׂרָאֵל: וְאֵהִיָּה עִמָּךְ כָּכָל אֲשֶׁר תֵּלֶכֶת וְאֶכְרִית אֶת־כָּל־
אֹיְבֶיךָ מִפְּנֶיךָ וְעָשִׂיתִי לְךָ שֵׁם כְּשֵׁם הַגִּדּוּלִים אֲשֶׁר בְּאַרְצֵי:
וְשִׁמְתִי מִקְוֶם לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל וְנִטְעֵיתִיהוּ וְיָשְׁכֻן תַּחְתָּיו וְלֹא
יִדְּגוּ עוֹד וְלֹא־יִסְּפוּ בְּנֵי־עוֹלָה לְבָלְתוֹ כְּאֲשֶׁר בְּרֵאשׁוֹנָה:
וּלְמִיָּמִים אֲשֶׁר צִוִּיתִי שְׁפָטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהִכְנַעְתִּי
אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ וְאָנֹכִי לְךָ וּבֵית יִבְנֶה־לְךָ יוֹזֵה: וְהָיָה בֵּית־
מִלֹּא יִמְוָךְ לִלְכֹת עִם־אֲבֹתֶיךָ וְהִקִּימֹתִי אֶת־יִזְרַעְךָ אַחֲרָיִךְ
אֲשֶׁר יִהְיֶה מִנְּכֶיךָ וְהִכִּינֹתִי אֶת־מַלְכוּתוֹ: הוּא יִבְנֶה־לִּי
בֵּית וְכִנֵּנְתִּי אֶת־בִּסְאוֹ עַד־עוֹלָם: אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לֵאבִי וְהוּא
יִהְיֶה־לִּי לְבֶן וְחֹסֶדִי לֹא־אֶסִּיר מֵעַמּוֹ כְּאֲשֶׁר הִסִּירוּתִי מֵאֶרֶץ
הָיָה לְפָנֶיךָ: וְהִעֲמִידְתִּיהוּ בְּבֵיתִי וּבְמַלְכוּתִי עַד־הָעוֹלָם וְכִסְאוֹ
יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם: כָּכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְכָכָל הַחֹזֶן הַזֶּה
בֶּן דָּבָר נָתַן אֶל־דָּוִיד:

(68) דוד is not jealous at all over the fact that שלמה will build the המקדש. A father sees his son's success as a part of his own. The same can be said about a teacher and a student. See Sanhedrin 105 b.

בכל אדם מחקנא חוץ מבנו וחלמידו בנו משלמה וחלמידו איבעית אימא פ' שנים ברוחך אלי ואיבעית אימא פ' סמך את ידיו עליו ויצורו

Then said Shelomo.

The Lord has said that he would dwell in the thick darkness. But I have built a house of habitation for thee, and a place for thee to dwell in for ever. And the king turned his face, and blessed the whole congregation of Yisra'el: (and all the congregation of Yisra'el stood :) and he said, Blessed is the Lord God of Yisra'el, who has with his hands fulfilled that which he spoke with his mouth to my father David, saying, Since the day that I brought my people out of the land of Mizrayim I chose no city among all the tribes of Yisra'el to build a house in, that my name might be there; nor did I choose any man to be a ruler over my people Yisra'el: but I have chosen Yerushalayim, that my name might be there: and have chosen David to be over my people Yisra'el. Now it was in the heart of David my father to build a house for the name of the Lord God of Yisra'el. But the Lord said to David my father, Since it was in thy heart to build a house for my name, thou didst well in that it was in thy heart: Yet thou shalt not build the house; but thy son who shall come out of thy loins, he shall build the house for my name. The Lord has performed his word which he has spoken: for I am risen up in the place of David my father, and I sit on the throne of Yisra'el, as the Lord promised, and I have built the house for the name of the Lord God of Yisra'el. And in it I have put the ark, in which is the covenant of the Lord, that he made with the children of Yisra'el.

6

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

372:1

אֲנִי אָמַר שְׁלֹכָה יְהוָה אֶבֶר לִשְׁכּוֹן
בְּעֶרְפֶּל: וְאֲנִי בָנִיתִי בֵּית־דָּבָר לְךָ וַיָּכִין לִשְׁכַּתְךָ עוֹלָמִים:
וַיִּשָּׁב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו וַיְבָרֶךְ אֶת כָּל־קְהֵל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהֵל
יִשְׂרָאֵל עֹמֵד: וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דָּבָר
בְּפִיו אֵת דָּוִיד אָבִי וַיַּכְדִּירוּ מִלֹּא לְאָמַר: מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִי אֶת־עַמִּי מִמִּצְרָיִם מִצְרָיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְּעִיר מִכָּל־
שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל לְבִנוֹת בֵּית לַיהוָה שְׁמִי שֵׁם וְלֹא־בָחַרְתִּי
בְּאִישׁ לַיהוָה נָגִיד עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל: וְאֶבְחַר בִּירוּשָׁלַם לַיהוָה
שְׁמִי שֵׁם וְאֶבְחַר בְּדָוִיד לַיהוָה עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל: וְהָיָה עִם־
לִבִּי דָוִיד אָבִי לְבִנוֹת בֵּית לַשֵּׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־דָּוִיד אָבִי יָעַן אֲשֶׁר הָיָה עִם־לִבְּךָ לְבִנוֹת בֵּית
לְשִׁמִּי הַטִּיבֹת כִּי הָיָה עִם־לִבְּךָ: רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה
הַבַּיִת כִּי בְנֵי הַיּוֹצֵא מִחִלְצֶיךָ הוּא יִבְנֶה הַבַּיִת לְשִׁמִּי: וַיִּקֶּם
יְהוָה אֶת־דָּבָרוֹ אֲשֶׁר דָּבָר וַאֲקוּם תַּחַת דָּוִיד אָבִי וְאֶשְׁכֵּן
עַל־כִּסְאוֹ יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר דָּבָר יְהוָה וְאִבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וְאֶשְׁכֵּן שֵׁם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁם בְּרִית יְהוָה

בית המקדש

יד חשב לבנות בית המקדש, ונקרא על שמו ונאמר „חנוכת הבית לדוד“ (תהלים ל, א) מדרש שוחט ל, ב

ראה ביתך דוד (מלכים א יב, טז) לפי שנתן יד בפשו עליו, נקרא על שמו מכילתא שירה א

וילך הוא ושמאל וישבו בניו ברמה (שמאל - נ יט, יח) וכי מה ענין בניה אצל רמה, אלא שיושבים ברמה וצוסקים בניו של עולם [בית המקדש], לא היה יודעים מקומו היכן? הביאו זמר יהושע וכו' ועל דבר זה נתקנא דואג בדוד כו' ונחיים נד:

שלוש עשרה שנה, היה דוד חולה ומוטל במטה, ושבעה כרים היו מחליפים תחתיו בכל יום, ממה שהיו ממסין, בשביל שעשה אותה מעשה, נרפא ונעשה בריא, מסר להן מגילת הבית

אגדת בראשית לה מגילה שמסר שמואל לדוד [על בנין בית המקדש] אמרה אחיהופל ברוח הקודש סנהדרין, י ה"ב

מגילה שמסר שמואל לדוד, ניתנה להדרש מגילה א, ה"א אמר דוד לפני הקדוש ב"ה, רבינו של עולם, שמעתי בני אדם שהיו אומרים, מתי ימות זקן זה ויבא שלמה בנו, ויבנה את בית הבחירה ונעלה לרגל, ושמחתי, אמר לו הקדוש ב"ה, טוב יום בחצריך מאלף (תהלים פד, יא) טוב לי

יום אחד שאתה עוסק בתורה מאלף עולות שעתידי שלמה בנך להקריב לפני

מדרש שוחט קכב, א כל מי שהיה מבקש לקלל את דוד, מה היה עושה, היה אומר לו, טוב שיבנה הבית, כלומר, שאין אתה בונה, אמר לו הקדוש ב"ה, חיד, שעה אחת מחיך אין אני מחסר דבר, ה, ג

דוד היה מצטער לבנות בית המקדש, אמר לו נתן הנביא, אלולי שעלה במחשבה בלבו של הקדוש ב"ה שתבנה לו בית, אף בלבך לא היה עולה, אלא אף על פי ששלמה בנך בונה אותו, על שמך נקרא, וראוי היה דוד לבנותו, אלא שבא נתן הנביא ואמר, דם לרב שפכת (דהיי"א כב, ח) כיון ששמע דוד כן נתיירא ואמר, הרי נפסלתי לבנות בית המקדש, אמר לו הקדוש ב"ה, אל תירא דוד, חיד, כל הדמים ששפכת הם לפני כצבי ואיל, אמר לפניו אם כן, למה איני בונה אותו? אמר לו הקדוש ב"ה, אם אתה בונה אותו, הרי הוא קיים ועומד ואינו חרב לעולם, אמר לפניו והרי הוא יפה, אמר לו הקדוש ב"ה גלוי וידוע לפני שעתידין ישראל לחטוא, ואני מפיג בו חמתו ומחריבו, וישראל ניצולין משוחט סכ, ד

היה דוד אומר לעצמו, וכי מפני שאמר לי הקדוש ב"ה, אתה לא תבנה הבית (שם) אני יושב? מה עשה, זירו את עצמו, והתקין את כל צרכיו, עד שלא מת דבר, ב, כו

ויבא שלמה את קדשי דוד אביר (מ"א ז, נא) יש דורשין לשבח, דוד ביקש על הדבר, אמר לו רבון העולמים צופה אני בנבואתי שסוף בית המקדש עתיד ליחרב, וכל מה שהפרשתי, מבתי עכו"ם שהייתי מחריב, שלא יהיו אומות העולם אומרים, מה דוד סבור החריב את בית אלהינו ועשה בית לאלהים, גינערו אלהינו זגבו נקמתם, והחריבו בית אלהים, לכך נתפלל שלא יצטרך להם שלמה, ומי שדורש לגנאי בא הרעב בימי דוד שלש שנים, והיו לדוד כמה אוצרות של כסף וזהב, מה שהיה מכין לבנין בית המקדש, והיה צריך להוציא או להחיות את הנפשות, ולא עשה כן, אמר לו אלהים, בניי

מתים ברעב ואתה צובר ממון לבנות בו בניי, לא היות צריך אלא להחיות בו נפשות, לא עשית כן, חיד, אין שלמה נצרך ליטול הימנו כלום פס"ר ו

גד החוזה ונתן הנביא, התקינו מעשה הבית עם דוד

בשנה האחרונה לחייו, התקין דוד המלך משמרות כהונה ולויה, והסדיר את כל הבית שם יד

שמנה משמרות כהונה העמיד משה, צמד דוד ושמאל הראוה והוסיפו עליהם עוד שמנה תענית ד, ה"ב

וחישוב לו, שלא יהא משמר נוטל עם חברה, כשדה אחוזה מדרש שוחט עה, כא

אבנים טובות שהיה ההיכל בנוי בהם, אחת של שבע באמה ורחבו חמש באמה שהכין דוד, ואורך מרגליות אחת עשרה אמה, כל אלה הכין דוד רב פעלים 16 כשם משניות

הראה הקדוש ב"ה לדוד, חרבן בית ראשון וחרבן בית שני גיטין נז:

ויקן דוד את הגרף (שמאל-ב כד, כד) כיצד גובה מכל שבט ושבת חמשים שהן שש מאות

ונחיים קטו:

דוד קרא לבית המקדש "הר" שנאמר "מי יעלה בהר ה'" (תהלים כד, ג) פס"ר ואתחנן כח

ויקח דוד את הגורן קנה ולא הקריב ע"ז ב, ה"א "עלה והקם מזבח לה' בגורן ארונה היבוס" (ש"ב כד, יח) מיד הלך ומצא שם את המזבח, שבו הקריב אדם הראשון, ובו הקריב נח, ובו הקריב אברהם, כיון שמצא אותו, התחיל מודד ואמר, מכאן ועד כאן העזרה, מכאן ועד כאן הקדש קדשים פס"ר מג

מקום הגורן קנה בשש מאות, ומקום המזבח בחמשים פס"ר נשא מכ

בלק לקט כל מיני כשפים מראשי נחשים, ולקח קדרה של כשפים, וגנו הכל בתוך האדמה, אלף וחמש מאות אמה, עד סוף הימים, כיון שבא דוד, כרה בתהום אלף וחמש מאות אמה, והוציא מים

ספר איש התנ"ך

י"ע חס"ה

צ"ק 313: ק"י ס"ה ק"ג

מן התהום, ונסך על גבי המזבח וכו' הר ח"ג קצח:

בשעה שבא דוד לחפור יסודות של בית המקדש, חפר אלף וחמש מאות אמה, ולא מצא תהום, לבסוף מצא עציץ אחד, ורצה להרימו, אמר לו אסור לך להרים אותי, אמר לו למה? אמר לו מפני שאני כאן סוגר על התהום, אמר לו, וממתי אתה כאן, אמר לו, מאז ששמעתי קול ה' על הר סיני "אנכי ה' אלהיך" (שמות כ, ב) רעדה האדמה ושקעה, ואני נמצא כאן סוגר על התהום, בכל זאת דוד לא שמע לו והרימו, עלה התהום ורצה לשטוף את העולם, היה אחיתופל עומד שמה ואומר, עכשיו ימות דוד, ואני אמלך, אמר דוד מי שיועד לעצור את התהום ואינו עוצר סופו שיחנק, אמר אחיתופל מה שאמר ועצרו, התחיל דוד אומר שירה "שיר המעלות" שיר למאה עולות, על כל מאה אמה היה אומר שירה, אף על פי כן היה סופו שנחנק סנהדרין, י ה"ב התפלל דוד "עשה עמי אות לטובה (תהלים פו, יז) בעת ששלמה בני יכניס את הארון לבית המקדש, יפתחו השערים בזכותי, ויראו שונאי כי מחלת לי ויבושו תרגום תהלים פו, יז

בשעה שבנה שלמה את בית המקדש בקש שירי אש מן השמים ולא ירדה... עד שאמר "זכרה לחסדי דוד עבדך" (דח"ב ה, מב) מיד ירדה, היה דוד באותה שעה, ורבגן אומרים ארונו הביא קהיר ז, ד

בשעה שבא דוד ומצאו [ליהונתן בן גרשם] שהוא עובד עבודה זרה, אמר לו אתה בן בנו של אותו צדיק [משה] ואתה עובד עבודה זרה, אמר לו מסורת הוא בידי מאבי אבא, מכור עצמך לע"ז ואל תצטרך לבריות, אמר לו חס ושלום לא אמר כך, אלא מכור עצמך לעבודה שהיא זרה לך ואל תצטרך לבריות כיון שראה דוד שהיה הממון חביב עליו, מינהו קומוס [נגיד] תוסירין על בית המקדש סנהדרין, יא, ה"ה

אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד לכד יומא מה

אף למלכי בית דוד אין ישיבה בעזרה, ומנו

וישב לפני ה'" (ש"ב ה, יח) שסמך עצמו... שישב עצמו בתפלה מדרש שוחט א, ב עשרים וארבע עשרונות שאכל דוד [דכתיב "ויתן לו הכהן קודש וגו' (ש"א כא, ז) לחם הפנים"] ברעבון אכלו [ומותר לו] יומא ה, ה"ה

וַרְעָךְ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעִידָהּ, וְהָכִינְתִּי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ: י' הוּא יִבְנֶה־בֵּית לְשָׁמִי, וְכִנְנִיתִי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ עַד־עוֹלָם: י"א אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן, אֲשֶׁר בְּהַצֹּתוֹ וְהַכְחָתִי בְּשֹׁבֵט אֲנָשִׁים וּבְגַעֲצֵי בְנֵי אָדָם: י"ב וְנִחַסְדִּי לֹא־יִסּוּר מִמֶּנִּי, בְּאֲשֶׁר הִסְרֹתִי מִעַם שְׂאוֹל אֲשֶׁר הִסִּירְתִּי מִלְּפָנֶיךָ: י"ג וְנֶאֱמַן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ, כִּסְאְךָ יִהְיֶה נֹכַח עַד־עוֹלָם:

ר ש"ו

ויותר עד שתנוח מכל חויניך והניד לך ה' היום על ידי כי נית יעשה לך להושיע נניך על כסאך ויתקיים לך נית המלכות והול יבנה הבית: (יד) נשנט אנשים. זה הדר ורזון נן חלודע: וננגעי בני חדם. זה אשמדאי שדחהו ממלכותו

דרשות החכמים

בול וגו' כלה הבית, ואחר כך את ביתו בנה שלמה (יא). (ילקוט שמעוני)
(יב) כי ימלאו ימיו וגו'. אין דור שאין בו ליצנים, מה היו פריצי הדור עושין היו הולכין אצל חלונותיו של דוד ואומרים לו: דוד, אימת יבנה בית המקדש, אימתי בית ד' נלך, והוא אומר אעפ"י שמתכוין להכעיסני יבא עלי שאני שמח בלבי, כדכתיב (תהלים ס"ב): שמחתי באומרים לי בית ד' נלך, [ולכך נאמר]: כי ימלאו ימיו וגו', אמר רשב"נ: אמר הקב"ה לדוד, דוד ימים מלאים אני מונה לך איני מונה לך ימים חסירים, כלום שלמה בנך בונה ביהמ"ק לא להקריב בו קרבנות, חביב עלי משפט וצדקה שאתה עושה יותר מן הקרבנות, ומה טעם דכתיב (משלי כ"א): עשה צדקה ומשפט נבחר לד' מזבח (יב). (ירושלמי ברכות פ"ב ה"א)
(יד) והוכחתיו בשבט אנשים וגו'. זהו כמו שמייסדי בני אדם בניהם בשבט וינגעו אותם בשבט מוסר לא להמיתם, כך אני איסר אותו, לפיכך אמר אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן ואוכחנו בהעוותו כמו שמייסר האב את בנו, ולא שאסיר

באור

שם פעלו. — חיינו במקום שדנין את האדם שם מזכירין פועל צדקותיו. וכן כאן חיינון שחב"ח הזכיר את המשפט והצדקה ביחד על מעשה אחד, כי בעבור זה שרצה דוד לבנות את בית המקדש קבל בשכרו שזכה לחקמדי בית מלכות לדורות, ובעבור זה שחקדים לבנות את ביתו לבנין בית המקדש נענש שהוא לא יבנה אותו כי אם בנו העתיד לצאת ממנו. וכנון זה מצינו בסנהדרין ק"א ע"ב דאמרו שם: א"ר יוחנן מפני מה זכה ירבעם למלכות מפני שהוכיח את שלמה. ומפני מה נענש מפני שהוכיחו כרבים. — חרי שבכר אחד שעשה

שהיה בו צד טוב וצד רע, קבל שכרו בעבור הטוב שבו, וקבל עונש בעבור הרע שבו.
(יב) חקב"ח אמר לדוד שהוא לא יקצר את ימיו בכדי לקרב את בנין בית המקדש על ידי בנו. אלא מוטב לו יותר שלא יבנה בית המקדש ובלבד שהוא יאריך ימים. כי הצדקה והמשפט שהוא עושה טובים לו יותר מחקרבנות. והטעם בזה הוא כי הסכת לכל החסאים הוא מה שאין משפט וצדקה בין האנשים. כי חרי אמרו בקהלת רכ"ז: מחוכן היה לו לאחר שיצא לתרבות רעה. על ידי זה שבעת שהיתה אמו מעוברת בו עברה על בתי

את הקדש

אתם רד יהוד: = ותשטם את אהרן
את בנודיו ותלבשם את אלעזר בנו
אהרן יאמר ומת שם: = ונעש משה
כאשר צוה יהוה ויעלו אלהי יהוד
לעני כל העדה: = ותשטם משה את
אהרן את בנודיו ותלבש אתם את
אלעזר בנו ומת אהרן שם בראש
היה ויבד משה ואלעזר מן הדוד:
= ויראו כל העדה כי נוע אהרן ויכבו
את אהרן שלשים יום כל בית ישראל:
כא = וישמע הפנעני מלך ערד ישוב
הגב כי בא ישראל הדוד האחרים
יהלם בישראל וישב ממנו שבי:
נתן נתן את דעם הזה בדי ותחזקתי

ת"א ויראו כל הקהה כי נזק אורזן נלם חסד נ' פגזים ב' נ' חסד ב' פזר. רשטן ובקעט רבם חסד חסד ב' פזר ח' וילן. רשטן חסדו נזק נ' וירד ישראל חסדו נ'.

• מִדֶּר יִשְׂרָאֵל גָּדַד לִיהוָה יֵאמֶר אֶם-
לֹא תִעָדִיבֶם: וְיִשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל
דָּמָא

7

[illegible][illegible]

בראשית יד לך לך

[illegible]

אשר על המדבר : וישבו ויבאו אל
עין משפט הוא ארש ויבא את כל שדה
העמלקי וגם את האכזי וישב בתצון
תמר : " ויבא מלך סדם ומלך עמרה
ומלך אדמה ומלך צביים ומלך גלע
הוא צער ויצרכו אתם מלחמה בעמק
השורים : " את כדור הער מלך עילם
תורעל מלך גוים ואמרפל מלך שגער
אריז מלך אלטר ארבעה מלכים
אתהםשדה : ועמק השורים בארת
בארת חמר ויגשו מלך סדם ועמרה
יסלר שמה והנשאים הרה גמי :
ויקחו את כדורש סדם ועמרה
את כל אקלם וילכו : " ויקחו את
יש ואת דבשו בראחי אברהם וילכו
הוא ישב בסדם : " ויבא השליש וינך
אברהם העברי והוא שכן באלני
דם בצל ברית אברהם : " וישמע

[illegible]

מִכָּתָה הָאֵמֶלִי אֶחָי אֲשַׁכֵּל וְאֶחָי עֶנְר
אֲבָרִם בִּי נִשְׁבָּה אֶחָי וְיִרְק אֶת־עֵינָיו

444

[illegible][illegible]